

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/4643,ODWOŁANE-Obchody-25-lecia-Ruchu-Wolnosc-i-Pokoj-panel-historyczny-z-udzialem-pro.html>
07.03.2026, 08:39

ODWOŁANE: Obchody 25-lecia Ruchu „Wolność i Pokój” – panel historyczny z udziałem prof. Jerzego Eislera – Szczecin, 16 kwietnia 2010

16.04.2010

Z POWODU ŻAŁOBY NARODOWEJ OBCHODY ZOSTAŁY ODWOŁANE.

16 i 17 kwietnia w Szczecinie odbędą się ogólnopolskie obchody 25-lecia Ruchu „Wolność i Pokój”. Uroczystości rozpoczną się w piątek o godz. 13.00 w Willi Lentza (Al. Wojska Polskiego 84) panelem historycznym, w którym wystąpi m.in. prof. Jerzy Eisler, dyrektor Oddziału IPN w Warszawie, prezentując temat „Przed powstaniem WiP-u. Główne zjawiska i klimat społeczno-polityczny pierwszej połowy lat 80.”

Ruch „Wolność i Pokój” powstał w 1985 r. w proteście przeciwko skazaniu i uwięzieniu szczecinianina Marka Adamkiewicza, który odmówił złożenia przysięgi wojskowej. Głównymi celami Ruchu było zmuszenie władz do zniesienia represji za odmowę składania przysięgi wojskowej (na wierność socjalizmowi i sojusz z armią radziecką), wprowadzenie zastępczej służby wojskowej i sprzeciw wobec dewastacji ekologicznej kraju. Działał na terenie całego kraju, głównymi ośrodkami były: Szczecin, Warszawa, Gdańsk, Kraków, Wrocław, Gorzów Wlkp., Poznań. Ruch był organizacją działającą w myśl zasady Non Violence, czyli niestosowania przemocy w walce politycznej. Przeprowadzał wiele spektakularnych akcji protestacyjnych, ulotkowych i informacyjnych, happeningów, sitingów, zbierania podpisów pod petycjami m.in. w sprawie uwolnienia więźniów sumienia, zaprzestania budowy elektrowni jądrowej w Żarnowcu i Klempiczu, zamknięcia Huty Siechnice we Wrocławiu. Działał w sposób jawny. Ruch skupiał bardzo różnorodne środowiska młodzieżowej opozycji. Od skrajnie katolickich poprzez centrowe do ultra anarchistycznych. Sukcesem Ruchu było uzyskanie prawa do zastępczej służby wojskowej dla osób, które z przyczyn światopoglądowych nie chciały służyć w wojsku. Ruch był odpowiedzią na represje, jakie spotkały szczecinianina Marka Adamkiewicza, który w grudniu 1984 r. został skazany na dwa i pół roku więzienia za odmowę złożenia PRL-owskiej przysięgi wojskowej. W marcu 1985 r. w kościele w Podkowie Leśnej podczas głódówki w obronie Adamkiewicza padła zapowiedź powołania ruchu pokojowego. WiP powstał 14 kwietnia 1985 r. w Krakowie.

Szczegółowy program obchodów 25 lecia Ruchu „Wolność i Pokój”:

Piątek 16.04.2010 r.

Willa Lentza (Al. Wojska Polskiego 84)

- 13.00 – rozpoczęcie spotkania, prowadzący: Marek Adamkiewicz, Bartosz Sawicki
- 13.15-15.00 – panel historyczny wystąpienia i dyskusja:
 - prof. Jerzy Eisler – „Przed powstaniem WiP-u. Główne zjawiska i klimat społeczno-polityczny pierwszej połowy lat 80.”
 - prof. Jacek Czaputowicz – „Ruch Wolność i Pokój a zagranica – międzynarodowe znaczenie WiP-

u i współpraca międzynarodowa ”

- dr Eryk Krasucki - „Ruch Wolność i Pokój - krótki rys historyczny”
- dr Sławomir Cenckiewicz - „Ruch WiP w Trójmieście a opozycja koncesjonowana w kontekście okrągłego stołu”

Brama Portowa

- 16.00 - odsłonięcie „Pomnika Powielacza”

Willa Lentza

- 17.00-19.00 - panel pt. „Idee Ruchu - wczoraj i dziś”, wystąpienia i dyskusja:
 - Leszek Budrewicz - „WiP - opór bez konspiracji. Obywatelska organizacja pozarządowa w warunkach dyktatury”
 - Marek Kurzyniec - „Subiektywna ocena realizacji idei Ruchu”
 - Andrzej Miszk - „WiP - moro w kolorze tęczy”
 - Krzysztof Skiba - „Jak działalność w Ruchu WiP pomogła mi w karierze estradowej”
- 19.00 - koncert, występują:
 - Paweł „Konjo” Konnak
 - Krzysztof Skiba
 - Robert Brylewski
 - Grzegorz Kmita „Patyczak”

Sobota 17.04.2010 r.

Willa Lentza

- 12.00-15.00 - Hyde Park - dyskusja uczestników i sympatyków Ruchu
- 12.00-15.00 - ekspozycja wozów milicyjnych, mini drukarnia, konkursy

Dom Kultury „Słowianin” (ul. Korzeniowskiego 2)

- 19.00 - koncert zespołu „Kryzys”

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)